

REI A CONTRACOR

En els llibres de Samuel s'expliquen tres uncions de David com a rei. Una, de caràcter més teològic, és la impartida, seguint les ordres de Jahvè, pel profeta Samuel, les altres dues tenen un to més polític. Una correspon al reconeixent de David com a rei del territori de Judà i l'altra constata la proclamació de David com a rei també del territori del Nord. El text (2Sa 5,1-3), que narra aquesta proclamació, és el que correspon a la primera lectura d'aquest darrer diumenge de l'any litúrgic.

El terme Israel en aquest passatge no fa referència a la totalitat del territori d'Israel, sinó tan sols al territori de les tribus del nord. El camp base de David és Hebron. Encara no s'ha constituït Jerusalem ni capital de Judà, ni de la totalitat del territori. Els ancians de les tribus del nord es dirigeixen a David dient-li: "os dels meus ossos i carn de la teva carn". Hom recorda amb facilitat el passatge de Gènesi (2,23) quan Adam, per manifestar com es sent d'unit a Eva, usa la mateixa expressió, que vol emfasitzar els estrets llaços d'unió familiar o senzillament la fortíssima vinculació entre persones o grups.

Amb tot, la unió de David amb les tribus del nord no va ser un camí de flors i violes. Només cal comptar el temps que va durar: els regnats de David i Salomó. Les tribus del nord van haver d'acceptar el lideratge reial de David a contracor. Les relacions entre Saül i David passaren de l'admiració per la victòria sobre el filisteu Goliat a una mena de mania persecutòria. Les gestes militars de Saül foren un fracàs i no va aconseguir mai sostreure Israel de la pressió dels filisteus. Mort Saül i morts també, entremig d'enfrontaments i traïcions, Abner, general en cap de Saul i Ixbóixet, fill de Saül, la casa de Saül quedà

desmembrada i no restà cap altre recurs que emparar-se i acceptar la monarquia de David.

A tot això cal afegir que els relats, que detallen l'ascens de David a una reialesa amb domini sobre la totalitat de les tribus i territori té més de llegenda que de veracitat històrica. Les recents descobertes arqueològiques han permès constatar que no es pot parlar d'un estat centralitzat en Judà fins al temps del rei Josies. La reialesa de David sobre Israel i sobre Judà respon a la justificació dels intents d'unificació del territori endegats per aquest rei en el moment en que la pressió de les grans potències veïnes era menor.

"Tu pasturaràs Israel el meu poble, tu seràs el seu sobirà" (v.2). La reialesa de David es veia a venir si es llegeix 1 Sa 18,6-16. El que crida l'atenció és el verb que es fa servir per descriure l'exercici de la reialesa. Podríem dir que és tota una declaració programàtica. Regnar és pasturar. Té un to marcadament pacifista en contraposició a la funció pròpia de la reialesa, que, en aquells temps, era més fer de cabdill militar que cap altra cosa. El pastor té cura del ramat, els busca i condueix a bones pastures i el defensa dels agressors.

L'altre terme a retenir del text és el verb ungir. El participi ungit en hebreu és messies i en grec crist. La càrrega significativa del terme és importantíssima. Ungits ho eren els reis descendents de David. Després de l'exili hi van arribar a haver dos messies: el rei i el gran sacerdot. La literatura apocalíptica va anar atiant la idea del messies personatge semidiví, que havia de fer una intervenció definitiva a favor del poble i en contra dels enemics. A Jesús li tocà clarificar quina mena de messianisme i a quina reialesa s'apuntava i quin i quina rebutjava.